

מפתח הגשמים

מקור 1

אמר ר' יוחנן :

ג' מפתחות בידו של הקב"ה שלא נמסרו ביד שליח ואלו הן :
מפתח של גשמים ומפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים.

מפתח של גשמים - דכתיב (דברים כח, יב) ויפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצה בעתו.
מפתח של חיה מנין? דכתיב (בראשית ל, כב) ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה.
מפתח של תחיית המתים מנין? דכתיב (יחזקאל לז, יג) וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי.

במערבא אמרי [בארץ ישראל היו אומרים]: אף מפתח של פרנסה, דכתיב (תהילים קמה, טז) "פוחת את ידך ומשביע לכל חי רצון".

ורבי יוחנן מאי טעמא לא קא חשיב להא [מה טעם לא החשיב זאת]? אמר לך : גשמים היינו פרנסה.
תלמוד בבלי, מסכת תענית דף ב, עמוד א-ב

מקור 2

(י) כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים הוא אשר יצאתם משם אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגון הירק :

(יא) והארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר השמים תשטה מים :

(יב) ארץ אשר ה' אלהיך דרש אתה תמיד עיני ה' אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה :

(יג) והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ה' אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם :

(יד) ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : (טו) ונתתי עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת :

(טז) השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם :

(יז) וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר ה' נתן לכם :

(יח) ושמרתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם :

(יט) ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובילכתך בדרך ובשכבך ובקומך :

(כ) וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך :

(כא) למען ירבו מיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ :

דברים, פרק י"א פסוקים י"ב-א

מקור 3

על כל צרה שלא תבא על הצבור, מתריעין עליה ; חוץ מרב גשמים.

מעשה שאמרו לו לחוני המעגל : התפלל שירדו גשמים.

אמר להם : צאו והכניסו תנורי פסחים, בשביל שלא ימוקו.

התפלל, ולא ירדו גשמים.

מה עשה? עג עוגה ועמד בתוכה,

ואמר לפניו: רבונו של עולם, בניך שמו פניהם עלי, שאני כבן בית לפניך.

נשבע אני בשמך הגדול, שאיני זו מכאן, עד שתרחם על בניך.

התחילו גשמים מנטפין.

אמר: לא כד שאלתי, אלא גשמי בורות שיחין ומערות.

התחילו לירד בזעף.

אמר: לא כד שאלתי, אלא גשמי רצון, ברכה ונדבה.

ירדו כתקנו, עד שיצאו ישראל מירושלים להר הבית מפני הגשמים.

באו ואמרו לו: כשם שהתפללת עליהם שיירדו, כך התפלל שילכו להן.

אמר להן: צאו וראו אם נמחית אבן הטועים...

משנה, מסכת תענית פרק ג', משנה ח

מקור 4:

(ד) הגיע שבעה עשר במרחשוון ולא ירדו גשמים, התחילו היחידים מתענין שלש תעניות. אוכלין ושותין משחשכה, ומתרין במלאכה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה:

(ה) הגיע ראש חדש כסלו ולא ירדו גשמים, בית דין גוזרין שלש תעניות על הצבור. אוכלין ושותין משחשכה, ומתרין במלאכה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה:

[... ולאחר כמה חודשים ותעניות:]

(ז) עברו אלו ולא נענו, ממעטין במשא ומתן, בבגנו ובנטיעה, בארוסין ובנשוואין ובשאלת שלום בין אדם לחברו, כבני אדם הנזופין למקום. היחידים חוזרים ומתענים עד שיצא ניסן.

משנה, מסכת תענית, פרק א, משניות ד, ה, ז

מקור 5:

א. סידור התפילה, תפילת עמידה

ברך עלינו, ה' אלקינו,

את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה.

ותן [בקיץ ברכה] בחורף טל ומטר לברכה

על פני האדמה, ושבענו מטובה וברך שנתנו

כשנים הטובות: ברוך אתה ה', מברך השנים:

ב. תפילת הכהן הגדול בפיוט "אתה כוננת".

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתהא שנה זו הבאה עלינו ועל כל עמך ישראל בכל מקום שהם, אם שחונה תהא גשומה. ואל תכנס לפניך תפילת עוברי דרכים לענין הגשם בעת שהעולם צריך לו....

מקור 6: בהגברת גשם – (מתוך האתר www.mkm-haifa.co.il)

כדי להוריד גשם מענני הגשם, משתמשים בשיטות מיוחדות. כמות הגשם מוגדלת על ידי "זריעת עננים". העננים מורכבים מטיפות מים זעירות, רק כאשר טיפות המים גדולות הן יורדות לארץ כגשם, לכן זורעים (מפזרים מעל העננים כזרעים) חומר מיוחד, הנקרא "יודיד הכסף". חומר זה מזרז התעבותן של טיפות המים הקטנות לטיפות מים גדולות וכך מוגברת כמות הגשם. את החומר מפזרים בעזרת מטוסים מיוחדים. לדברי ד"ר לוי, ניתוחי הניסויים לאורך שנים העלו שהזריעה מגבירה את כמות הגשם באופן משמעותי - כ- 13% בממוצע רב-שנתי ברחבי הארץ. מחקרים ותצפיות הוכיחו, שבעקבות כך מתווספים כל שנה כ-60 מיליון מטרים מעוקבים של מים לכנרת.

